

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

אי שש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כז אדר תשע"ז: הדלקת נרות: ירושלים 6:18 תל-אביב: 6:33 חיפה: 6:24 מוצאי שבת: ירושלים: 7:31 תל-אביב: 7:33 חיפה: 7:32 ר"ת: 8:10

פרשת ויקהל – פקודי

מנוחת שלום ושלוה

שלא לבוא לכלל כעס...

לאחר פטירתו של כ"ק האדמו"ר בעל "יסוד העבודה", לא יכלו החסידים להכריע מי מצאצאיו ימשיך את עול ההנהגה, כי כולם היו ראויים לאותה איצטלא. ומשום מעשה שהיה קיבלו עליהם את מרותו של הרה"ק בעל ה"דברי שמואל", וכך היה מעשה:

הצדיק בעל דברי שמואל היה מהדר באופן מיוחד במצות נרות חנוכה, מחמת חביבות הנס, והדבר בא לידי ביטוי במשך כל השנה כאשר היה עסוק וטרוד בהכשר המצוה, כשהיה עומד על סדר כתישת הזיתים ובדק והשגיח בזהירות יתירה להוציא מהם שמן זית זך מובחר בלא שמרים, וכן היה מכין את הפתילות בדביקות עצומה, וכל שכן בשעת ההדלקה היו פניו בוערים כלפידים ומדליק את הנרות בדביקות עצומה כל תתואר.

שנה אחת נסע לשהות בצל זקינו לשבת חנוכה, שם התאכסן בחדר הסמוך לבית המדרש. כאשר הגיע בערב שבת בעוד היום גדול, התחיל להכין את הנרות ביגיעה ובדביקות כדרכו בקודש. וכשכבר הכל היה מוכן ומזומן, עלה לבית דירת זקינו בעל "יסוד העבודה" כדי להביט בו בעבודתו הקדושה בהדלקת המנורה ובסיומה ירד לבית המדרש כדי להדליק את הנרות שלו.

ואולם בנתיים אירע דבר בלתי צפוי: הגיע מאן דהו לבית המדרש וזכר שעדיין לא הדליק נרות חנוכה כמצות חז"ל, ומכיון שראה את המנורה עם הנרות המוכנים, לא חשב הרבה וברך עליהם והדליקן...

בעל ה"דברי שמואל" ניגש ונוכח לראות שכבר הדליקו את נרותיו. הוא לא כעס אלא הגיב ברוגע: "הנני רואה שכבר הדליקו את הנרות" ומיהר לחפש אחרי נרות אחרים ולא מצא אלא נר אחד של חלב בלבד, מיד נטל את הנר ואמר בנועם ובפשטות: "השעה מאוחרת, הבה נדליק נר איש וביתו", ויותר לא דיבר מילה על מה שאירע.

משראו זקני החסידים גדלות זו כיצד אחרי כל יגיעתו וטרחתו בהכנת הנרות, לא הדליק את נרותיו ולא בא לכלל כעס, החליטו כולם פה אחד שהוא הראוי לאותה איצטלא להמשיך ולפאר את השושלת הקדושה של בית סלונים

עפ"י באר החיים

לשמור על שלוה ורוגע, במיוחד בשבת קודש, ולא להצית אש המחלוקת והכעס על הזולת!
נלמד בדרך רמז מהפסוק: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (פרק לה-ג)!

וכתב השל"ה הק' (וכן מובא בספר העקידה): רמז לאש המחלוקת ואש הכעס, שצריך האדם להזהר שלא לבער אותו עולמית, ומכל שכן ביום שבת קודש שאין בוער אש של גיהנם. והכועס בשבת או עושה מחלוקת ח"ו, גורם להיות הגיהנם בוער בו. ב"מ.

וכבר כתב הזוהר הק' (תקוני זהר - תיקון מח): זכאה הוא מאן דנטר דירה לשבת, דאיהו ליבא [=זכאי הוא מי ששומר דירה לשבת שהוא הלב], דלא איקרב תמן עציבו דטחל וכעס דמרה, דאיהו נורא דגיהנם [=שלא יקריב שם עצבות שמה"טחול" וכעס שמה"מרה" שהוא אש הגיהנם] דעלה אתמר: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". והכי הוא ודאי, דכל מאן דכעיס כאילו אוקיד נורא דגיהנם [=וכך הוא וודאי, שכל מי שכועס כאילו הדליק אש הגיהנם].

מפרש החתם סופר, מדוע הוצרך להזהירם על הכעס ביום השבת דוקא יותר משאר ימות השבוע, הרי בכל יום אפשר לכעוס, ומה המיוחד בשבת קודש שהוצרך להזהירם על הכעס בו? אלא חשש משה פן יריבו בני ישראל ביניהם מי גרם לעון העגל. [וכדוגמת אזהרת יוסף לאחיו "אל תרגזו בדרך" ופירש"י: שדאג שמא יריבו ביניהם מי גרם למכירתו] ובכל ימות השבוע אין חשש לזה, שכן היו טרודים ראשם ורובם בעניני בניית המשכן, אבל בשבת שלא יעסקו בעניני המשכן, היה מקום לחשוש שמא יבואו לידי מריבה ומחלוקת, על כן הוסיף אזהרה מיוחדת מפני אש הכעס והמחלוקת.

רמז לאש הכעס ולמשפט עונשו, מצא הגאון רבי זלמן **סורצקין** זצ"ל בפרשת מטות שם נאמר בפסוק: "כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר" (במדבר לא-כג). ואמרו חז"ל (נדרים כב.): "כל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו". זהו, איפוא, שמרמז הפסוק "כל דבר אשר יבוא באש" - הוא הכעס שמקורו מתולדות האש. "תעבירו באש וטהר" - אין לו תקנה להטהר מגודל חטאו אלא אם כן יעבירוהו באש הגיהנם.

לבעע בזריזות כל פעולה טובה שמזדמנת לו לעשות לזולתו!

נלמד מהפסוק: "והנשאים הביאו את אבני השהם" (פרק לה-כז)

וּכְתַב רש"י: אמר רבי נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה: אלא כך אמרו נשיאים: "יתנדבו ציבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירין אנו משלימין אותו, כיון שהשלימו ציבור את הכל שנאמר "והמלאכה היתה דים" (פרק לו-ז) אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וכו'. ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם "והנשאים" כתיב. עכ"ל.

כאשר יהיה אדם מודע לגודל יקרת הזמן ויכיר את ערכו אשר לא יסולא בפז, יבין עד כמה יש לו להתחזק במדת הזריזות ולנצל כל רגע לקיום המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

החפץ חיים המחיש את יקרת הזמן וחשיבותו במשל לגלוית הדואר. בנוהג שבעולם (כפי שהיה נהוג בזמנו), כשאדם מתחיל לכתוב גלוית דואר לחברו, הריהו כותבה בכתב איטי וגדול, המתפרס על פני שורות אחדות. אולם כשהוא חש שיש ברצונו לכתוב עוד ועוד, ואילו בגלויה נותר רק מקום מצומצם, אזי כותב הוא בצפיפות כמנסה להרויח עוד שורה, ולדחוק עוד משפט... "הרי עדיין יש לי כל כך הרבה לכתוב!"

כך חוזרת התמונה על עצמה בחיי האדם על ידי אדמות. שנות הנעורים עוברות בשלמה ובמנוחת הנפש כשהזמן היקר מתבזבז לריק, ולא נותנים את הדעת לחשיבות הזמן עד שנהיה מאוחר מיד!

כשביקש פעם הגה"צ רבי ישראל יעקב לויבצ'אנסקי זצ"ל (משגיח רוחני בישיבת "אהל תורה" ברנוביץ) להעמיד את תלמידיו על יקרת הזמן, הסתייע במאמר חז"ל שהגותו פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו ב"א ברכות.

ושאל: מפני מה המפייסו חשוב יותר מהאיש המעניק לעני מכספו ומחיייה את נפשו, בעוד זה אינו מעניק לו באופן ממשי מאומה, ורק משמיע באזניו דברי נחמה ופיוסין, מדוע הוא זוכה לברכות כפולות?

אלא התשובה: מפני שאינו דומה המפקיר מעות למפקיר זמנו, שכן הזמן הוא החיים, והוא הנכס היקר ביותר של בני אדם, מי שמגיע לדרגה כזאת של חסד, שמוכן לבזבז אפילו מעיתותיו בכדי להפיס דעתו של העני ולהרגיע את רוחו, הוכיח במעשהו מה מאד חביבה עליו מצות הצדקה, עד שמוסר בגללה נכס שהוא יקר בהרבה מן הכסף....

שינוי במסכת אבות (פ"ג מ"ו): "שינה של שחרית ויין של צהרים ושיחת הילדים וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ, מוציאין את האדם מן העולם" וביאר **החתם סופר**, בדרך רמז, כוונת התנא לזרז את האדם מישראל שיתחיל לעבודת השי"ת כראוי כבר מימי נעוריו, שכן אם יש לו שינה בטלה (הולך בטל כישן) בשחרית ימיו, שמבטל תקופת נעוריו בהבל וריק, אזי הוא מתרגל לבטל את זמנו בין ושכרות גם בימי התבגרותו בצהרי ימיו, ואז נמצא שבימי זקנותו כשתש כוחו, לא נותרת בידו ברירה אלא להעביר את זמנו בישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ המכלים את שארית ימיהם בבטלה שאין בה תכלית.

"אל תחמיצנה"...

מעשה שאירע בזמן הב"ח, ביהודי שרצה לשכור פונדק מאת הפריץ אדון הכפר, לפרנסתו. הוא ביקש מאחד העשירים שהיה מיווד עם אותו פריץ שישתדל עבורו להשכיר לו את הפונדק. העשיר אמנם הסכים בלב שלם לעזור ולהשתדל אצל הפריץ, אך אמר לו שמכיון שהימים הללו הם ימי שוק בלייפציג והוא ממהר לרגל מסחרו שם, לכן עליו להמתין מספר ימים עד שתתפנה לעזור לו.

ואכן מיד כשחזר מהיריד, הזדרז העשיר והלך אצל ידידו הפריץ לדבר עמו לטובת היהודי, ואכן הועילה השתדלותו בס"ד והפריץ מילא בקשתו ומסר את הפונדק לידי היהודי הזה שהחל להתפרס בכבוד.

ויהי אחרי שעברו הרבה שנים מאז אותו מעשה והעשיר כבר נפטר לבית עולמו, והנה בלילה אחד חולם הגאון הב"ח, כי אותו עשיר שהכירו, מספר לו בחלומו את כל אשר קרהו בעולם העליון, ובתוך הדברים סיפר שבבית דין של מעלה פסקו עבורו להכנס לגן עדן, אבל מיד כשהגיע לשער נעמד מלאך שעיקב בעדו מלהכנס.

אמר לו המלאך, שהוא נברא מאותה מצוה שעשה, כשהשתדל לטובת היהודי הנצרך שרצה לשכור את הפונדק, אבל מכיון שלא הזדרז לעשות מצוה זו תיכף ומיד כשביקש ממנו, אלא דחה המצוה במספר ימים ובנתיים היהודי היה שרוי בצער ובדאגה מחמת עניונו, לכן מוכרח הוא מדה במדה להתעקב גם הוא מלהיכנס לגן עדן כמספר הימים שהתעקב היהודי עד שקיבל את הפונדק לידי.

כששמע הב"ח מעשה נורא זה, יצא אל העם שומעי לקחו ודרש לפניהם על גודל שכרם של הזריזים הממהרים לקיים המצוות שמזדמנות לידם. כי רואים שעיקוב קטן שנתעקב אותו יהודי מלקיים המצוה, גרם לו להתעקב זמן כזה מלהנות מזיו השכינה בגן עדן העליון.

לשכנו תדרשו - משחת שמן

הדייקנות - מושכל ראשון

כאשר היה מגיע הגאון **רבי אלחנן וסרמן זצ"ל** מידי ערב לתפלת מעריב, נהג דרך קבע להקדים בחמש דקות לפני זמן התפלה. ואולם לא ישב ברגעים אלו באפס מעשה. ספר קטן החזיק בחיקו שהיה שולפו ומעיין בו, לא בדרך העברה בעלמא אלא בדרך קביעות, והיה ממשיך למחרת מאותה שורה שהפסיק בה אמש, עד שהשלים הספר כולו באותם חמשה רגעים מצטברים.

הדייקנות בזמן, היתה בעיני רבי אלחנן מושכל ראשון. דבר המובן מאליו. עד שנתמלא השתוממות ופליאה על מי שאינו מדייק.

אחד מתלמידיו שקבע ללמוד עמו שיעור יומי קבוע בביתו, איחר לבוא יום אחד בשלושה רגעים אחרי השעה המיועדת. שאל אותו רבי אלחנן: "היש שעון למד בכיסו?" וכאשר ענה בחיוב, התפלא: "אם כן, איך קרה כדבר הזה!"

רבי אלחנן

סכנת האיחור...

הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל ראה בשמירת סדרים באופן קבוע, יסוד ומפתח לעליה רוחנית. פעם שמע רבי שמואל על אחד התלמידים שהיה משקיע בלימוד בכל כוחו, אלא שכל מערכת הסדרים שלו לא היתה מסודרת אצלו כראוי. הגיב על כך רבי שמואל: תגידו לו לאותו בחור שאחד שמהפך את הסדרים לא יכול לצמוח ולגדול בתורה.

וסיפר אחד התלמידים שהיה לומד בתברותא עם רבי שמואל: "פעם אחת כששב רבי שמואל מירושלים, והיה שבור ורצוף מענין מסויים, הרשתו לעצמי לאחר בחמש דקות, כי חששתי שמא רבינו אין דעתו מיושבת עתה ללמוד עמי בחברותא, וזקוק הוא לכמה דקות של מנוחה.

ואולם כשנכנסתי, אמר לי בכאב: "איחרת! איחרת כמה דקות! כך לעולם לא תהיה לגדול בישראל!"

ואמר רבי שמואל שבקלם היו רגילים לומר: "כשם שאפשר לעבור את כל העולם עם מרכבה ושני סוסים, כך גם את כל החיים אפשר לעבור עם ב' מעלות: זריזות ומנוחת הנפש".

ראש הישיבה

להיות קשור ומאוחד עם הרבים באהבה ושלום!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... אלה הדברים אשר ציוה" (פרק לה-א)

ומבאים המפרשים: מכיוון שהפירוד והמחלוקת הוו מאז ומעולם גורם לערעור היסודות... וכידוע בעוון מחלוקת ושנאת חנם נחרב בית המקדש, לפיכך עתה בהקמת המשכן מקהיל משה את עם ישראל, ומכניסם יחדיו כדי שיהיו מאוחדים, שכן השלמת המשכן וקיומו תלוי באחדות העם.

מדברי חז"ל בגמרא (שבת פח.) מתבאר כי בזמן מתן תורה עדיין לא היתה קבלת התורה בשלימות שהרי לומדים מהפסוק "ויתיצבו בתחתית ההר" שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. עם זאת, אמר רבא שאחר כן קיבלו את התורה באהבה וברצון בימי אחשורוש כמו שכתוב (במגילת אסתר ט-כז) "קימו וקיבלו היהודים" - קיימו מה שקיבלו כבר.

הוסיף בזה הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** (בשיחות מוסר - מאמר לז) שיש ללמוד מכאן כי קבלת התורה שקיבלו עליהם ישראל בימי אחשורוש, היתה בדרגה גבוהה יותר מאשר קבלת התורה בהר סיני. והיאך הגיעו לידי דרגה כזו?

מבאר רבי חיים כי יתכן שאעפ"י שבסיני היו ישראל "כאיש אחד בלב אחד", מכל מקום בימי אחשורוש הגיעו לאחדות שלימה ומוחלטת עקב הסכנה האיומה שריחפה על ראש כולם "להשמיד להרוג ולאבד", שהרי, כידוע, בשעת הסכנה נשכחים ומתבטלים כל ההקפדות והתרעומות שיש בין אדם לחברו, ומחשבת כל אחד נתונה לכלל כולו, והיא היא שעת האחדות הגמורה ושעת הכושר לקבלת התורה בשלימות.

בדרך זו מבאר רבי חיים את מה שמובא בשל"ה הק' בשם האריז"ל כי יום כיפורים הוא יום "כפורים", כלומר ביום הפורים יכול אדם להתעלות למדרגה רמה יותר מאשר ביום הכיפורים. וזה מובן עפ"י המתבאר, כי כשם שביום הכיפורים מגיעים ישראל למורית מלאכים, שאין ביניהם לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, כמו כן בפורים ע"י משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, באים לידי כך. ולא עוד אלא שע"י משתה ושמחה, האחדות ביניהם גדולה יותר מאשר ביום הכיפורים, והזמן המסוגל לכך הוא בימי הפורים כמו שהגיעו לכך בימי מרדכי.

נמצא לאור האמור, כי ככל שתגדל האחדות בין איש לרעהו, כך יוכשרו יותר לקבלת התורה בשלימות. וככל שיחסר באחדות כן יגרע מקבלת התורה. וכך עמד על כך הגר"ח שמואלביץ (בשיחות מוסר - מאמר לג) בדברים הבאים: ראינו עד כמה קשה המחלוקת כאשר ישיבות קדושות שהחזיקו מעמד במצבים קשים ביותר, ולא נחרבו אלא ע"י המחלוקת, כי אז השכינה מסתלקת ונעשה ח"ו "ביתו" של השטן. והיפוכה השלום והאחדות שעל ידן זכו ישראל לקבל התורה כדאיתא במסכת ד"א זוטא: "הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו את השלום, הגיעה השעה שאתן להם את תורת".

הבריחה

מהמחלוקת...

בכל הזדמנות אליה נקלע החיד"א זצ"ל ומצא שישנה מחלוקת, מיד אזר כגבר חלציו ושינס מותניו להשכין שלום בין איש לרעהו, בין בעל לאשתו ובין קהילות שהיו במחלוקת ובין משפחות יריבות.

כשהיתה פעם מחלוקת בסביבתו, התפלל להשי"ת שיצילהו, וכך כתב על עצמו: ובהעלות המנחה, הלכתי לבית הכנסת סר וזעף, ובדמע לב התפללתי לה' שיצילני ממחלוקת."

בשליחותו הראשונה, נמנע מלבקר בכמה מדינות בגרמניה, מפני להט המחלוקת שבערה שם אודות הגאון **רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל**.

ובמקום אחר העיד החיד"א על עצמו: "העידותי בכם היום כי לא מלבי לטפל בעסק זה, וכך נאה לאיש כמוני לברח מסלע המחלוקת ומאזרי זיקות."

עפ"י מן החיד"א

נדיבות לב

מעלה לאדם אשר נשאו לבו אותו להטיב עם הזולת מעל ומעבר למה שנתחייב!

נלמד מהפסוק: "ויבואו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו" (פרק לה-בא)

וכתב האור החיים הק': "דע כי יש שתי דרגות במתנדבים, האחד הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכולתו וערך ממונו, ולכזה יקרא "נדבה רוחו". והשני הוא המתנדב יותר מיכולתו מגודל טבעיות לבו, ולזה יקרא "נשאו לבו". פירושו: שהלב מנשאהו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא... ופתח במעולה שבשניהם ואמר כל איש אשר נשאו לבו. ודקדק לומר תיבת איש, לשון חשיבות, וכנגד השני אמר וכל אשר נדבה רוחו ולא אמר איש כי אינו חשוב בערך הראשון. עכ"ד.

מספרים חז"ל בגמרא (מועד קטן כח.) על רבי חייא שלא היה יכול מלאך המות להתקרב אליו ליטול את נשמתו. יום אחד התחפש מלאך המות לעני. בא המלאך ודפק בדלת ביתו של רבי חייא וביקש ממנו: תוציא לי לחם. הוציאו לו לחם. שאל מלאך המות את רבי חייא: וכי אין מר מרחם על העניים? ואם כן מרחם, מדוע אינו מרחם עליו?! בשלב זה נגלה מלאך המות לרבי חייא והראה לו שוט של אש. ריחם עליו רבי חייא והמציא לו את נפשו...

תמה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: מה פשר טענתו של מלאך המות כנגד רבי חייא שכמו שמרחם על העני ונותן לו פתו כן צריך לרחם עליו ולתת לו את נשמתו, מה שייכות יש ביניהם?!

אלא צריך לתרץ - אומר רבי חיים - שבאמת מלאך המות הכיר היטב את רבי חייא, שבשעה שנותן הוא לחם לעני, עושה זאת בכזו "נדיבות לב" עד שאת כל ליבו ונפשו נותן הוא לעני בפרוסת הלחם שמגיש לו. לפיכך ביקש ממנו מלאך המוות שגם עליו ירחם ויתן לו בצורה כזו את נשמתו, עם כל "נדבת הלב" כפי שנותן פתו לעני. ואכן קיבל רבי חייא את בקשתו ונענה לו.

כמוכן, ראוי לציין, שלנדיבות לב כזו צריך להיות בעל מדרגה נשגבה, ולא כל הרוצה ליטול את השם (של "נדיב לב") יטול. וכמו שהעיר יפה הגאון **רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל** לתלמיד שרצה לוותר לפלוני על דבר שהיה חשוב לו. הלך להתעייץ על כך עם רבי שמואל.

כששמע במה דברים אמורים אמר לו: "טבע העוף הוא, שלפני שקופץ מראש הגג, אומד הוא את עצמו אם יוכל לקפוץ, ורק אז קופץ. כמו כן, אדם שעושה משהו, צריך לראות אם יוכל לעמוד בו. אמנם עכשיו אתה רוצה לוותר, אח"כ אולי תתחרט. קודם תאמוד את עצמך היטב אם תוכל לעמוד בזה ולא תתחרט".

נדיב-לב

הצדיק רבי זלמן בריזל זצ"ל היה נאלץ לא אחת לשלם ערבויות בסכומים גדולים עבור אנשים שהתקשו בהחזרת חובותיהם. אך כל אלו לא מנעו אותו מלהמשיך להעניק את ערבותו לכל דורש.

פעם אחת, אחרי שפרע רבי זלמן ערבות גדולה עבור אחד. נדהמו בני המשפחה לראותו עוד באותו היום שהוא חותם על ערבות נוספת. ניסו בני הבית לעכב בעדו. אך רבי זלמן השיבם בפליאה:

"שערו בנפשכם, אם אדם שילם על אתרוג מהודר סכום גדול, והנה נפסל האתרוג, כלום עתה ימנע מלקנות אתרוג חדש ומהודר? מה ההבדל?!"

בדידי הוי עובדא

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

101 מי יודע?

מזל טוב! מזל טוב!

כמה שבועות חלפו עד ששקעו הדי האיחולים על ארוסי הבת. הכלה ממשפחה חשובה באמריקה, זכתה בחתן מתאים - ממשפחה חשובה אף הוא. הסביבה היטיבה להשתתף בשמחה, לפרגן, אך בין האירוסין לחתונה הגיעה בשורת איוב:

החתן לקה ב"מחלה".

גם בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות עדיין לא נולד הפטנט שמוחק את המחלה, והורי החתן פנו לעדכן את הצד השני בהתפתחות - כמתבקש.

היזמה המכריעה הגיעה דווקא מצד הורי החתן: 'חשבנו להציע לבטל את השידוך'.

אולי הם לא רצו להטיל את עצמם כריחיים על צווארי המחותנים; אולי סברו שבכך ישפרו את סיכויי ההחלמה של החתן - כאשר ישוחרר מייסורי-מצפון ביחס לכלה הצעירה שנפלה עם כזה "תיק"; ואולי העדיפו שהצעד המתבקש בלאו הכי יגיע מצדם, ולא מהצד השני.

כך או כך, הורי הכלה הסכימו איתם שבמצב שנוצר זהו הדבר הנכון ביותר לעשות. מה שעמד בראש מעייניהם הייתה טובת בתם. כהורים - סברו שזה מה שמוטל עליהם לעשות.

ההורים נועדו עם הכלה. בעדינות רבה יידעו אותה בבשורה הקשה, ובעדינות עוד יותר רבה כיוונו אותה להחלטה הנכונה מבחינתם: לחתוך!

'מה פתאום?!' נזעקה הכלה. 'איך אהיה מסוגלת להשאיר אותו במצב הזה להתמודד לבד עם המחלה? אדרבה! נקים יחדיו בית נאמן בישראל ואני אתמוך בו במשך כל תקופת הטיפולים עד שהוא בעזרת השם יירפא!'

העוז בו נאמרו הדברים, העצמה הפנימית שליוותה כל מילה ומשפט, שכנעו את ההורים שהסיפור הזה "גדול עליהם". בהיותם קשורים למרן פוסק הדור הגר"ש הלוי וואזנר זצ"ל, ביקשו שהשאלה תידון בבית דינו בבני ברק - וכאשר יפסקו בבית דין של מטה כך יפסקו בבית דין של מעלה:

* * *

כל הנוכחים קמו ממקומם.

הרב וואזנר, במלא הדרו, נכנס והתיישב לצד הדיינים. "דין תורה" נדיר ומיוחד - בין הורים לבתם - החל...

לאו מילתא זוטרתיא היא! בתקופת ההתרחשות כבר נחלש פוסק הדור, ונמנע מלהצטרף להרכבים של בית הדין. אולם הפעם ביקש להיות נוכח בדיון.

הורי הכלה שטסו ארצה במיוחד מארה"ב, הציגו את המקרה. כהורים מסורים תיארו, נימקו והסבירו ש"לא שייך" להפיל על נערה צעירה עול שכזה כבר בתחילת חייה. איך תבנה את ביתה בתנאים אומללים שכאלו? לפיכך הם סבורים שיש לעזוב את השידוך.

והכלה? היא לא וויתרה! גם באוזני הדיינים חזרה על "הדרשה" שאמרה באוזני הוריה. הסבירה שאדרבה היא חפצה לתמוך בו בחתנה, בשעה קשה זו!

'תמתינו בבקשה להחלטה בחוץ' הורה הספרא דדיינא, וכולם - מלבד הדיינים - עזבו את החדר.

קוצר-הרוח הסתיים סוף סוף בהישמע חריקת הדלת. 'תיכנסו!'

"לאור המצב שנוצר" הקריא פוסק הדור בעצמו את ההחלטה הגורלית "אזי על פי דין-תורה ניתן לבטל את השידוך".

הורי הכלה שמחו. הם לא הפכו להיות מאושרים - לרגל הנסיבות הקשות - אך לפחות שמחו על ההכרעה שתשחרר את בתם מעול כבוד מנשוא. אולם הכלה לא השלימה עם הפסק. היא ביקשה להציג שאלה בפני הרב וואזנר.

הס הושלך בחלל החדר: "האם אפשר לבטל את השידוך - או שחייבים לבטל את השידוך?"

המתח התחדד והלך עד שנחתך בקולו של הרב: "אפשר - לא חייבים".

"אז אני לא רוצה לבטל את השידוך!" הודיעה הכלה בקול שקט אך בוטח. כששמע זאת הרב התרגש מאוד ממסירות נפשה ומיד בירך בחום שהחתן יזכה לרפואה שלימה ויקימו בית נאמן בישראל!

או אז הוסיף הרב וביקש מהכלה שתברך אותו...

היא ניסתה להצטנע. מי היא שתברך את פוסק הדור? אך חזקה עליה בקשתו והיא בירכה אותו **בבריאות ואריכות ימים!**

ומי יודע אם לא ברכה זו שבקעה מנפש טובה ומיוסרת - בשעה כה גדולה ומרוממת - לא הייתה הגורם לאורך ימיו ושנותיו של הרב וואזנר עד לגיל 101!

נשלח ע"י מ. סלונים

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il